COL·LEGI OFICIAL DE METGES DE BARCELONA

DOCUMENT DE POSICIÓ DEL COMB SOBRE LA SALUT DE L'ESPORTISTA I LA LLUITA CONTRA EL DOPATGE.

L'esport té, en la societat actual, un paper molt important en la protecció de la salut, l'educació moral, cultural i física i en la promoció de l'entesa internacional i la pau, també serveix com a aglutinador i canalitzador de les aspiracions de treball constant, superació i competitivitat de l'individu i ha assolit en la nostra societat un paper central en el temps de lleure.

El seguiment massiu dels mitjans de comunicació de competicions esportives i la proliferació de la pràctica esportiva en entorns *amateurs* o populars o la participació més o menys massiva en competicions no professionals posen de manifest la importància de l'esport com a element transmissor de valors ètics.

Les societats han debatut, des de l'inici de la pràctica esportiva, la necessitat d'establir unes normes que garanteixin la netedat i el *fair play* en la competició; debat que, amb la internacionalització de les competicions i el seguiment mundial dels esdeveniments esportius, han fet que aquestes normes hagin assolit una dimensió internacional.

La Convenció Internacional contra el dopatge de la Unesco subscrita per l'Estat Espanyol i que obliga a garantir la eficàcia del Codi Mundial Antidopatge va propiciar, el passat mes de juny, la modificació la normativa interna i a promulgar la *Ley Orgánica 3/2013, de 20 de junio, de protecció de la salud del deportista y lucha contra el dopaje en la actividad deportiva*, amb la finalitat de que l'esportista competeixi en un entorn lliure de dopatge.

L'aparició d'aquesta nova norma justifica l'emissió d'un document de posició en el que s'hi recullen algunes reflexions i propostes adreçades, principalment als professionals de la medicina que tenen cura de la salut dels esportistes, però que també pugui servir de referent a la població en general.

I.- El dopatge és la utilització de substàncies o mètodes de tractament que poden augmentar artificialment el rendiment dels esportistes. Per a evitar-ne el seu ús, es publiquen amb periodicitat anual les llistes de substàncies o mètodes prohibits en l'esport i s'estableixen unes obligacions de sotmetre's als controls que determini l'autoritat en la matèria.

II.- Més enllà de l'ús voluntari d'alguna d'aquestes substàncies o mètodes amb finalitats d'adulterar la competició esportiva, és objecte de molta controvèrsia l'ús d'alguna substància prohibida prescrita per un facultatiu en el marc d'un tractament mèdic amb finalitats terapèutiques.

A aquests efectes, els esportistes tenen la possibilitat d'inscriure en els llibres de registre especialment habilitats per a aquest fi en els corresponents clubs, organitzacions i entitats esportives, aquells tractaments mèdics i sanitaris que hagin prescrit els seus facultatius.

A més, els procediments mèdics en els quals calgui una prescripció que pugui ésser considerada dopatge hauran de ser autoritzats amb la signatura de l'esportista i haurà de seguir-se un procediment de consentiment informat, del que es guardarà còpia en el llibre registre abans esmentat.

En qualsevol cas, els esportistes amb llicència per a participar en competicions oficials d'àmbit estatal o internacional poden sol·licitar una autorització d'ús terapèutic a la Agencia Española de Protección de la Salud en el Deporte, que aplicarà les normes de la Agència Mundial Antidopatge.

III.- Els metges i la resta de professionals sanitaris que intervinguin en la prescripció de les substàncies o aplicació dels tractaments prohibits tenen la obligació de donar informació sobre les malalties de l'esportista i dels tractaments mèdics als quals estigui sotmès, a menys que consti la indicació expressa de l'esportista en contrari.

També s'exigeixen responsabilitats als metges en els casos en què es detecti l'incompliment de les obligacions en matèria d'autoritzacions d'ús terapèutic o de no demanar-la quan fos necessària.

IV.- A més, resulta prohibida la col·laboració en la utilització de substàncies o mètodes prohibits, l'alteració, la falsificació o la manipulació de qualsevol element en els procediments de control de dopatge, la possessió per persones de l'entorn de l'esportista de substàncies prohibides, l'administració, la dispensació i l'oferiment de substàncies o mètodes prohibits, com també està prohibida la promoció, la incitació, la contribució o la instigació de les condicions per la utilització de substàncies o mètodes prohibits i el tràfic de substàncies o mètodes prohibits.

Les anteriors conductes, a més de les sancions que preveu la Llei, seran comunicades als Col·legis Professionals, als efectes de l'exigència de les responsabilitats disciplinàries que correspongui.

V.- Per finalitzar, i de manera específica per als professionals sanitaris, es determina que aquests tenen prohibit fabricar, preparar, facilitar, col·laborar, prescriure o dispensar substàncies o productes susceptibles de produir dopatge en l'esport.

Aquestes conductes es consideren infraccions molt greus i seran sancionades de conformitat amb el que determinen les respectives normes dels Col·legis Professionals.

VI.- El Codi de Deontologia del Consell de Col·legis de Metges de Catalunya preveu que la primera lleialtat del metge ha d'ésser envers la persona que atén i la seva salut ha de posar-se per davant de qualsevol altra conveniència, emprant tots els mitjans que tingui al seu abast per a la preservació, conservació o recuperació de la salut.

També preveu que l'evidència científica o l'eficàcia clínica ha de regir la prescripció de medicaments, encara que el pacient en consenteixi altres usos i prohibeix la venda als pacients, servint-se de la seva condició de metge, de fàrmacs, herbes medicinals, productes farmacèutics o especialitats pròpies o fórmules magistrals.

VII.- L'obligació del metge a mantenir el secret de tot allò que el pacient li hagi confiat és un dels pilar fonamentals en que es basa la professió mèdica i només pot trencar-se aquesta obligació en els casos taxativament previstos en el Codi de Deontologia i demés normativa d'aplicació.

En aquest entorn el COMB vol posar de manifest els següents posicionaments:

- El metge ha de prioritzar la salut de la persona atesa per davant de qualsevol altre conveniència. La pràctica d'esport pot resultar una font de salut i benestar si aquesta resulta idònia a l'estat de salut de la persona.
- El metge no pot fer ús dels seus coneixements per a obtenir una millora artificial i fraudulenta del rendiment físic amb la finalitat d'adulterar la competició esportiva.
- La pràctica de l'esport de competició ha de ser compatible amb la protecció de la salut de l'esportista i el metge ha d'extremar la cautela en el compliment de les formalitats en la constància de les malalties en els llibres de registre i del règim de comunicació de les autoritzacions d'usos terapèutics de substàncies prohibides.
- El metge que, amb finalitats terapèutiques, prescrigui substàncies o tractaments prohibits ha d'informar a l'esportista dels efectes que el tractament pot tenir en la pràctica esportiva i en els controls de dopatge, i ha d'obtenir-ne el seu consentiment per escrit.
- El metge té el deure d'informar a les autoritats de control del dopatge de les malalties de l'esportista, dels tractaments mèdics als que està sotmès i l'abast del tractament, sempre i quan l'esportista ho consenteixi expressament.
- És reprobable la intervenció del metge en la venda de medicaments als pacients i més si es tracta de substàncies prohibides per a la pràctica esportiva.

- Cal comptar amb la participació de l'esportista i de la societat en el manteniment dels valors ètics de l'esport i esborrar la figura del metge com a mitjà per aconseguir millores fraudulentes en el rendiment esportiu.
- Es considera necessari endegar en el sí del COMB un procés de reflexió amb la participació principal dels metges de l'esport, de representants del mon de l'esport i de la Comissió de Deontologia per a la redacció i publicació d'un Quadern de Bona Praxi sobre el dopatge.

Barcelona, 06 de març de 2014